REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Tôrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 73. Braşov, Luni-Marţi 1 (14) Aprilie. 1903.

Sfaturĭ oficióse binevoitóre.

Sunt interesante contemplările de Pascĭ, ce le fac foile maghiare din Budapesta. Intre tóte se distinge de astădată „Budapesti Hirlap“ prin modul cum caracteriséză situaţiunea de faţă.

Sunt un şir de sfaturĭ binevoitóre, ce le adreséză oposiţiunei obstrucţioniste numitul organ guvernamental, care representă politica naţională a ministrului-preşedinte Szell şi a contelui Apponyi, care politică, în ce privesce armata comună, tinde a realisa aspiraţiunile naţionale tot numai pe cărarea concesiunilor câştigate cu încetul, în mod liniştit, fără de a alarma tótă ţéra şi lumea cu gravaminele militare maghiare.

Guvernul lui Coloman Szell, ḑice „Bud. Hirl.“, nu a fost si nu e nicĭdecum strĕin de aspiraţiunile, ce vor sĕ le realiseze obstrucţioniştii din stânga estremă de-a ruptul capului. De-odată cu presentarea proiectelor militare, guvernul a făcut anumite „concesiunĭ“, păşind pe terenul aspiraţiunilor maghiare relativ la armata comună. Asemenĭ concesiunĭ, firesce, a putut face numai cu consimţĕmêntul corónei, ceea-ce păn' acum nu s'a întêmplat nicĭ-odată.

Dér ce a urmat apoi? — întrébă „Bud, Hirlap“ şi rĕspunde: „A urmat că concesiunile puse în perspectivă Ungariei au întêmpinat în Austria cea mai mare oposiţiune. Acésta apariţiune aruncă lumină asupra naturei adevĕrate a multor cestiunĭ delicate: asupra relaţiunei Ungariei faţă cu conglomeratul austriac şi asupra propriei posiţiunĭ a regelui ungar în monarchia dualistă“.

Impotrivirea popórelor Austriei, — spune mai departe fóia guvernului - însémnă, că purtătorul corónei ungare se află într'o ast-fel de situaţie, încât ceea-ce ne va da nouĕ în cestiunea armatei, va trebui sĕ stórcă cu forţa în Austria. „Acésta e adevĕrata stare a lucrului, ce esprimă balanţa puterilor. Austria, cu care trăim în comuniune, nu póte deveni stat naţional şi de aceea popórele ei se opun orĭ-cărei formaţiunĭ unitare. Ele protestéză contra aspiraţiunilor nóstre militare; faţă cu acésta putere stă dreptul nostru legal neîndoios, întinderea independenţei nóstre naţionale şi asupra armatei. Dreptul nostru e însĕ forte greu de realisat, fiind-că legătura nóstră este aşa cum e, şi fiind-că regele nostru faţă cu popórele Austriei se află în situaţiunea, în care se află şi legea naturală a atracţiunei puterilor stă în calea validitării dreptului nostru legal“.

Organul semi-oficios arată apoi că un guvern patriotic póte totuşĭ sĕ validiteze încetul cu încetul aspiraţiunile militare maghiare. Ocasiunea şi puterea firéscă (cea economică şi politică) va decide. „Vom câştiga pe încetul condiţiunile independenţei economice, acum şi prin realisarea regulării etalonului de aur (a valutei). Important este acum numai sĕ nu perdem totul, jucând *va-banque* şi punênd pe-o carte munca naţiunei de trei-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ pentru nisce postulate, carĭ fac parte din întreg şi se vor realisa necondiţionat, décă nu adĭ, mâne...“

Dér décă nu s'ar întêmpla tocmai aşa, cum crede şi speréză organul lui Szell-Apponyi? Tovărăşia Kossuth-Barabaş-Hollo are şi ea părerile ei şi, de sigur, într'un punct aceste nu se unesc nicĭ-decum cu ale foiei amintite, în ce privesce adecă cestiunea „desvoltării naturale“ a lucrurilor.

Póte că nu fără cuvênt compania aşa ḑişilor independiştĭ vĕd şi şi simt, că acésta desvoltare nu garantéză încă nicĭ decum realisarea aspiraţiunilor cutezate maghiare de „stat naţional unitar“.

Póte că obstrucţioniştii din stânga estremă vĕd şi simt că, după avêntul grozav, ce şi-l'au luat, trebuind acum sĕ ingbiţă găluşca fierbinte a împotrivirei austriace, kossuthismul lor şi-ar perde şi însemnătatea mult redusă, ce-o mai avea până acuma ca oposiţiune „estremă“ în serviciile politicei de „concesiunĭ“ a guvernelor unguresci.

Aşa-dér putem fi curioşĭ a auḑi şi rĕspunsul celor din stânga estremă, mai ales după-ce guvernul, cum se asigură, e decis a nu ceda pretensiunilor lor în cestiunea indemnităţii.

„Gott erhalte“. La sĕrbătórea învierii se obicĭnuia până acuma sĕ se trimită la bisericele catolice câte o companie de onóre cu musica militară, care cânta cu acésta ocasiune imnul împĕrătesc. — Anul acesta însĕ în tótă ţéra s'a interdis musicelor militare de a participa la serbătórea învierii, ca sĕ li-se ia apa de la móră gălăgioşilor koşuthiştĭ, carĭ plănuiau demonstraţii. Aşa s'a întêmplat şi în Braşov. In schimbul acesteia însĕ, a doua ḑi de Pascĭ la órele 7 diminéţa toţĭ soldaţii romano-catolicĭ au fost conduşĭ la biserica din str. Vămii şi aicĭ au ascultat liturghia, la care a cântat musica militară. La sfêrşitul liturghiei fanfarele musicei militare au intonat un *„Gott erhalte“*, de era sĕ ridice biserica în slavă. Tot publicul l'a ascultat în picióre.

Lovitura de stat din Serbia. Un ucaz al regelui Serbiei *Alexandru* revócă pe toţĭ înalţii magistraţĭ ai Serbiei. Mai mulţĭ ofiţerĭ superiorĭ, între carĭ un colonel şi un locotent-colonel, au fost destituiţĭ din causă că n'au dat ordin trupelor de a trage contra mulţimei, care a dat foc portretelor regelui şi reginei. Pe când mulţimea făcea tumult înaintea băncei naţionale, regele a ordonat gardei sale de corp sĕ o respingă. Tóte ḑiarele radicale au fost suspendate. Şefii radicalĭ ţinênd o întrunire, au hotărît unirea cu liberalii.

România şi cestiunea macedoneană.

Diarul *„Neues Pester Journal“*. apreciéză la loc de frunte mesagiul român. Estragem din numitul ḑiar următórele:

Décă mesagiul român nu atinge de loc cestiunile esterne, în deosebĭ cestiunea macedonénă, acésta e mai vêrtos fiind-că în faţa unor eventuale complicaţiunĭ, Românii privesc cu o linişte neclintită şi, cu tóte semnele, ce se ivesc în munţii Balcanĭ, ei nu vor sĕ se abată de la consolidarea lor internă. Ar fi greşit, într'aceea décă acéstă linişte s'ar califica drept indiferentism, orĭ neinteresare. Pentru-că Românii în tocmai ca şi Bulgarii, Sêrbii şi Grecii, iau parte la sórtea acelor provincĭĭ turcescĭ, în carĭ, de secolĭ, crucea şi semiluna se luptă într'ascuns şi pe faţă pentru dominaţie, în carĭ anume după liberarea celorlalte ţĕrĭ europene din Balcanĭ de jugul turcesc, dorul după asemenĭ independenţe este înăduşit din an în an prin hecatombe de martirĭ. De pe timpul de când istoria lumei ne povestesce de Alexandru-cel-mare, până la epoca lui Skanderbeg şi din ḑilele acestui erou al munţilor, până în clipele de astăḑĭ, în ţinutul acesta n'a fost un singur deceniu de linişte netulburată, au fost tot-déuna numai învingĕtorĭ şi învinşĭ, cuceritorĭ şi subjugaţĭ, tiranĭ şi sclavĭ — nicĭ-odată însĕ o legătură de egal îndreptăţiţĭ, carĭ se toleréză că fraţii, unii pe alţii.

Intocmai ca popórele, carĭ de secole au adăpat cu sângele eroilor lor acest pământ nesăturat, tot atât de multiple sunt şi dorinţele, carĭ se légă astăḑĭ de liberarea şi a acestui rest din Turcia europénă. Sêrbii viséză de Sêrbie mare, Bulgarii de o Bulgarie mare; Muntenegrinii nu vréu sĕ rĕmână cu mâna gólă de la împărţire; Grecii au la sud indiscutabile drepturĭ, carĭ trebue luate în considerare; Albanesii în fantasia lor şi-au desemnat deja graniţele unui imperiu albanes propriu, şi în cele din urmă, sunt şi preten-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Sătuleţul.

(Din franţuzesce.)

Unde este acest sătuleţ? In ce colţ ascuns al lumei îi sunt casele albe? Sunt ele într'un basin, strînse împrejurul bisericei ca oile pe lângă cioban, orĭ împrejmuesc şoséua ca plopii, orĭ se urcă ca nisce capre, pe délurĭ, unde acoperişele lor de ţigle roşii ies din frundişul verde?

Şi cum se chiémă sătuleţul? Este numele lui blând şi móle, plăcut urechilor, şi ieşind uşor de pe buzele franţuzescĭ, orĭ este un nume german cu multe consonante, care sémănă la pronunţare cu croncănitul corbilor? Şi de ce este împrejmuit sătuleţul? De câmpii acoperite de sĕmĕnăturĭ orĭ de vii? Ér locuitorii lui ce vor fi făcênd ei sub arşiţa sórelui? Se vor fi oprind ei óre la colţurile cărărilor întortochiate, ca aruncând încă o privire asupra secerişului bogat, sĕ mulţăméscă ceriului pentru anul îmbelşugat?

*

Eu mi-l închipuesc pe o colină, ascuns pe jumĕtate între pomĭ. O potecă îngustă se cobóră în vale şi nisce ştrengarĭ de copii mână vitele pe cóstă în jos. De pe câmpie călĕtorul se uită cu privirĭ invidióse şi crede, că în acest cuib drăgălaş locuesce fericirea.

Nu, sătuleţul nu-i pe dél, el este în vale, pe malul unui părău, şi este aşa de mic, în cât îl acoper plopii, ér după răchiţile de pe lângă rîu casele se ascund ca nisce fete, ce se scaldă. Femeile şi fetele, carĭ spală în pĕrău, cântă, dér cântecile lor sémĕnă a ciripit de pasĕrĭ, şi nimic alta nu tradéză esistenţa satului, nicĭ măcar fumul, ce ar eşi din vr'un urloiŭ. Sătuleţul dórme într'un culcuş verde.

Nimenĭ din noi nu-l cunósce. Oraşul cel mai apropiat abia are idee, că există, şi este aşa de mic, în cât în nicĭ o geografie nu se află notat. Nimic nu e legat de numele lui nicĭ lucru de laudă, nicĭ de ruşine. Există modest şi ascuns. Atâta şi nimic mai mult.

Şi este atât de fericit şi de pacĭnic acest sătuleţ. Ţĕranii sunt atât de sîrguitorĭ, copiiĭ se jócă în dumbravă, femeile şed pe prag şi torc. Ceriul încă surîde de asupra lui. E departe de larma şi murdăria oraşelor celor marĭ ér pentru fericirea lui ajunge şi numai o rază de sóre.

Şi mâne póte va sci tótă lumea, că există acest sat.

O vai! Apa curată a pârîuaşului va fi roşie, perdéua verde a arborilor va fi sfăşiată de obuze şi şrapnele, colibele pustiite vor povesti despre desperarea mută a familiilor — dér satul va devenì renumit.

Nu mai cântă nimenĭ, copiiĭ nu se mai jócă în ţirfă, secerişurĭ bogate nu mai sunt, a trecut fericirea. Un nume nou se ivesce în istorie, o nouă pagină sângerósă, care vorbesce de triumf séu înfrângere, un nou colţ de pământ îngrăşat de sângele copiilor noştri.

Astăḑĭ sătuleţul dórme zimbind şi nu scie, că va da numele unui masacru oribil. Mâne vor curge pe aicĭ păraie de sânge şi horcăitul muribunḑilor se va auḑi în tótă Europa. Şi va rĕmâne pe pământ o pată de sânge neştérsă. Şi vor veni ómenĭ galbenĭ ca céra sĕ vadă pe cei morţĭ şi mii de blesteme se vor auḑi de pe buzele lor.

Ér noi, décă e un Austerlitz orĭ Magenta, vom auḑi în inimile nóstre sunetele fanfarelor, ér décă e Waterloo, atuncĭ numele acesta sună trist şi sombru în în amintirea nóstră, ca sunetul tobei înfăşurat în postav negru când se înmormêntéză o naţiune.

Ah, şi cum va jeli sătuleţul liniştea de mai nainte. Nimenĭ nu-l scia unde e, numai rêndunelele, carĭ veniau în fie-care primăvară, dér nu-l spuneau nimĕrui, ér acum e murdărit, acoperit de ruşine, rîndunelele pacĭnice au plecat, ceriul este acoperit de cete de corbĭ, carĭ croncănesc teribil, aburii ce se ridică de pe câmpia acoperită cu cadavre infectéză aerul. Aşa va trăi mai departe în amintire sute şi mii de anĭ, îngrozitor şi înfiorător, ca un loc de spaimă, unde s'au măcelărit douĕ naţiunĭ. Cuibuşorul drăgălaş şi vesel se va preface în cimiteriu, nu va fi de cât un singur mormênt, pe care mamele nemângăiate vor depune cununĭ.

*

Franţa are mii şi mii de fii îngropaţĭ

siunĭ române, carĭ nu datéză de astăḑĭ séu de ierĭ. Chiar Românii sunt aceia, carĭ de la independenţa lor ca stat, necontenit şĭ-au îndreptat privirile asupra marelui numĕr al conaţionalilor lor din Macedonia şi au desvoltat o activitate plină de jertfe, ca în cestiunĭ de biserică şi şcólă sĕ rivaliseze cu Bulgarii şi Grecii. In persóna bĕtrânului Apostol Margarit şi a fiului sĕu Tache, şĭ-a găsit agitaţia română, séu mai corect cuţo-valahă, doi conducĕtorĭ, carĭ au sĕvîrşit adevĕrate minunĭ şi au deşteptat un ram aprópe uitat al trunchiului românesc spre o desvoltare surprinḑĕtóre de putere neînchipuită. In puţinĭ anĭ elementul românesc din Macedonia a devenit un factor, de care celelalte popóre creştine din Balcanĭ trebue sĕ ţină cont.

Numitele popóre au şi ţinut cont de acéstă împrejurare. Diferenţele între Bulgarĭ şi Românĭ s'au complanat, cele dintre Grecĭ şi Românĭ de asemenea. Cum că România nu se gândesce a schimba situaţia din Balcanĭ, o dovedesce recentul mesagiŭ, cu care s'a închis sesiunea parlamentară.

Politica de colonisare în Bănat.

Scim, că într'una din şedinţele dietei ungare, deputatul cercului Iosaş, d-l Dr. *Sombati* a interpelat guvernul în cestiunea miseriei şi fómetei din cercul sĕu. A fost vorba cu ocasia acésta şi despre restricţiile păşunatului în urma nouei legĭ a pădurăritului. Ministrul de agricultură *Daranyi* a declarat, că în pădurile unde foştii urbarialiştĭ au drept de păşunat, acest drept se póte restringe numai întru cât o reclamă acésta consideraţii de fecunditate a pămêntului.

„Drapelul“ din Lugoş ocupându-se în nr. sĕu de la 11 Aprilie cu cestiunea acésta relevă faptul, că în comitatul Timişului se urméză de către guvern o straşnică politică de colonisare, deşi nu este loc de colonisare. Ca sĕ pótă însĕ colonisa, guvernul folosesce spre acest scop locurile erariale, carĭ de veacurĭ le-a folosit poporul ca loc de păşune şi la carĭ ca popor băştinaşĭ, trebue sĕ aibă drept de întâietate.

După ce constată acésta, numita fóie spune, că în Valea Begheiului şi Timişului populaţia piere vĕḑênd cu ochii şi ajunge la disperare. Drept dovadă se referă la următorul fapt: Deunăḑĭ s'a dus dintr'un sat o deputaţie la comisarul regesc de colonisare, rugându-l sĕ le lase lor pămêntul ce l'au folosit de sute de anĭ, căcĭ sunt gata a plăti locul încincit şi îndecit. Comisarul însĕ le-a rĕspuns, că *numai Ungurĭ pot sĕ capete acel loc.* Ţĕranii desperaţĭ au declarat, că sunt gata a se face „Ungurĭ şi papistaşĭ“, numai sĕ nu li se iee locul de păşune. Mai mult, în desperarea lor, acei bieţĭ Românĭ s'au dus la şeful clubului municipal din Lugoş rugându-l, sĕ le facă rugarea, că ei *se fac Ungurĭ, numai sĕ capete pămênt.*

Étă — ḑice „Drapelul“ — aceste sunt faptele ministrului, care cu emfasă sĕ laudă în dietă, că dreptul de păşune îl va restringe numai acolo, unde considerante de fecunditate ale pămêntului reclamă restringerea.

Lupta.

De când dieta a întrat în vacanţa de Pascĭ, lupta în jurul proiectelor militare se pórtă numai în colónele diarelor.

Ḑiarele guvernamentale au deschis de-odată un foc violent în contra oposiţiei, învinuindu-o de creatórea stărilor încurcate actuale şi punêndu-i în cârcă tóte pĕcatele de carĭ s'a făcut vinovată şi până acum. „Budapesti Napló“ ḑice d. e., că starea actuală este o călcare pe faţă a constituţiei, ér ceea-ce aḑĭ este ex-lex, mâne va deveni lovitură de stat generală, revoluţie făcută de sus.

La învinuirile de felul acesta, pressa oposiţională estremă rĕspunde cu aceeaşĭ violenţă în ton şi limbagiu, accentuând, că guvernul nu merită nicĭ o cruţare din partea oposiţiei.

Organul fracţiunei kossuthiste a partidului independist înregistréză cu bucurie ceea-ce a scris fostul conducĕtor independist Ludovic *Mocsary* în „Magyar Szó“. Mocsary ḑice, că singur guvernul póte fi făcut responsabil, décă va urma starea de ex-lex, partidul independist nu trebue sĕ se clatine şi sĕ nu între în pactărĭ cu guvernul. „Tirănia de partid, ce ţine de trei-ḑecĭ de anĭ, — ḑice Mocsary — sprijinită de absolutismul vienes, a creat în ţéra acésta o situaţie, încât aḑĭ are îndreptăţire legea supremă a salvării republicei“. Drept aceea ca corectiv în contra tiraniei de partid, Mocsary recomandă obstrucţiunea.

Ceea-ce îi face şi mai nervoşĭ pe kossuthiştĭ e faima, că guvernul ar fi dat ordine confidenţiale tuturor membrilor partidului, în care îi soméză, ca după Pascĭ sĕ se presente cu toţii în Budapesta, sĕ rĕmână aicĭ şi sĕ asiste la desbaterea asupra indemnităţii. Vacanţa de Pascĭ se sfîrşesce la 15 Aprilie şi dieta se va redeschide la 16 Aprilie.

Foile kossuthiste rĕspund, că décă guvernul vré lupta, atuncĭ n'are decât s'o facă, căcĭ oposiţia nu se teme şi nu va desarma până când guvernul nu va retrage proiectele militare.

*

La locul acesta mai înregistrăm, că în Viena a apărut ḑilele trecute o broşură scrisă de-un „alter Oesterreicher“ (un vechiŭ Austriac). Autorul, care declară, că stă pe basa principiilor lui Taaffe, face o aspră critică Maghiarilor, pentru-că nu votéză proiectele militare. Vorbesce despre înfumurarea maghiară, despre bărbaţii de stat maghiarĭ, cărora nu li-se póte anticipa încredere şi despre „betyarismul politic“ al kossuthiştilor; atacă pe Banffy şi pe Szell, care pactéză cu kossuthiştii.

Broşura spune apoi, că „monarchia unitară“ („Gesammtmonarchie“) se află în ajunul unei marĭ crise, şi sfîrşesce ḑicênd, că Szell trebue sĕ cadă.

Chestiunĭ agrare.

(Urmarea a 4-a.)

In Prusia valórea tuturor angaralelor şi ponturilor iobăgescĭ desfiinţate şi rĕscumpĕrate, o pune Meitzen la 5 milióne de talerĭ pe an, care capitalisată cu 25, ar face 125 milióne de talerĭ. In realitate însĕ junkerii prusianĭ au primit o despăgubire efectivă de 214 milióne de talerĭ; prin urmare ţĕranii prusianĭ au fost frustraţĭ cu 90 milióne de talerĭ şi ei au trebuit sĕ se esecute şi sĕ plătéscă!

Interesante sunt esperienţele ce au făcut şi Germanii cu spargerea şi dismembrarea păşunilor comunale.

„Din punct de vedere economic, ḑice Fr. Engels, perderea folóselor pămênturilor comunale, covîrşesce cu vîrf şi îndesat aboliţiunea tuturor sarcinelor feudale“.

Ér Sering, prof. de economia politică şi rurală la şcóla superióră de agronomie din Berlin, se esprimă la fel: „Impărţirea păşunelor şi pădurei comunale şi rĕscumpĕrarea altor folóse îndevălmăşie, a detras la o mulţime de muncitorĭ un capital însemnat, ce nu se póte aprecia în deajuns, care era basa economiei lor — posibilitatea de a mai ţiné vite proprii. La calculele de desdaunare şi rĕscumpĕrare ele au fost evaluate cu nisce sume infime, derisorii“.

Acum predomină între specialiştĭ în genere pĕrerea, că este de dorit, ca o parte din hotarul comunei sĕ se detragă din proprietatea privată şi sĕ rĕmână proprietate comună — Almend. Aprópe indispensabilă este acésta pentru arealul folosit ca pădure. O economie forestieră raţională şi rentabilă este posibilă numai la acele mai marĭ, carĭ sĕ fie căutate după un plan uniform şi sub o supraveghere unitară competentă. Şi mai importantă este pentru micii proprietarĭ ţĕranĭ, uvrieri şi meşteşugari din comună, esistinţa *păşunelor comunale.* Aceste le oferă singure posibilitatea sĕ-şĭ ţină vite şi sĕ-şĭ producă gunoiul necesar pentru agricultură. (Von der Goltz, Vorlesungen über Agrarwesen u. Agrarpolitik Iena, 1899 pag. 79).

Trecênd la diferitele provincii cu diferite stărĭ sociale şi economice, în parte, efectele sunt identice. Impărţirea pămênturilor comunale în ducatul de Vestfalia în ceea-ce privesce pădurea comunală, a fost absolut păgubitóre; tot aşa şi împărţirea terenurilor comune în comitatul „Mark“, alta din Brunswigh.

Nu se póte nega, că cu încetarea pămênturilor comune, micul cultivator a perdut multe ajutóre, — (Sering. „Die innere Colonisation II pag. 8 şi 95“).

In Hessa deja pe la anul 1850 arăta Kaufmann, că de la împărţirea pămênturilor comunale făcute sub revoluţiunea francesă prin vênḑarea lor în laburĭ marĭ la bogătaşii din comună şi strĕinĭ, numĕrul sĕracilor de prin sate s'a îndoit şi întreit.

Tot aşa şi Bucher: „Multe loturĭ şi moşióre micĭ trecură în curênd din mâna nevolnicilor pe preţurĭ derisorii în mânile speculanţilor din sat orĭ strĕinĭ, carĭ deja de mult pândeau după ele, încât cei sĕrmanĭ acum nu mai posedă aprópe nimic“.

In tóte ţĕrile ese mai mult la ivélă, că împărţirea şi dismembrarea pămênturilor comunale a fost o greşélă politico-socială, şi pretutindinea efectele ei desastróse s'au potenţat şi mai mult sub influinţa şi impulsiunile capitalismului — şi al şcólei manchesteriane — a lui *„laisser faire, laisser passer“.*

Din contră efectele binefăcĕtóre ale pămênturilor comunale s'au dovedit în deajuns până în ḑiua de astăḑĭ. De aceea cu condiţiunea, ca ele sĕ nu covîrşéscă proprietatea particulară privată, şi într'o anumită proporţie le admite şi Buchenberger. „Cu aceste restricţiunĭ comunele, carĭ şĭ-au mai păstrat încă unele firîmăturĭ de proprietate comunală, vor face bine ca sĕ şĭ-o menţină neştirbită şi pe viitor, ér comunele carĭ şĭ-au perdut-o în decursul vécului, vor avea tot interesul sĕ caute a-şĭ înfiinţa din nou — la ocasiune binevenită. Ocasiunĭ de aceste se oferă adesea la niscaiva vênḑărĭ forţate“. (Buchenberger. „Grundzüge der deutschen Agrarpolitik“ Berlin 1899 pag. 16.)

Acestea sunt esperienţele streinilor.

Dér óre ale nóstre proprii? Au dóră scăpătarea şi ruina materială a moţilor nu datéză de la vestitele *segregărĭ* ale munţilor şi codrilor lui Horia şi Iancu de pe vremea lui Tisza Kalman, sdrobitorul de naţionalităţĭ? Dér cu munţii *revendicaţĭ* câte sate românescĭ nu s'au ruinat cu procese trăgănate cu ḑecimile de anĭ, şi carĭ s'au terminat aprópe tóte cu perderea păşunilor din gura vitelor satului, şi munţii cei mai bunĭ luaţĭ de erar şi de către grofĭ şi baronĭ cu hapca?!

Ba şi compatrioţii saşĭ au zorit cu comasarea şi segregarea în diferite sate, ca în urma ei sĕ pótă introduce o proporţionare a ţinerei vitelor „Viehhaltungsregelung, Viehhaltungsorganisation“ cu deosebire ca Românii sĕ nu mai pótă ţiné vitele în păşunele comunale, şi prin acésta sĕ-i reducă la sapă de lemn, şi şĭ-au făcut şi lor rĕu şi Românilor. Casurĭ am puté cita mai multe. Un cas recent este cel de la Bradu. (Gieresau) com. Sibiiului, unde Românii au ajuns în numĕr pe Saşĭ, carĭ în 118 anĭ (1765—1883) au „sporit“ de la 444 suflete la 433, şi 447 Românĭ în 30 anĭ au avut un spor de 106 suflete, ér după proprietate comuna politică posede 3303 jugĕre pădure şi păşune comunală, saşii au 1859 jug. românii numai 323 jugĕre, proprietate privată şi acum vor sĕ-i scótă cu vitele din păşunea comunală. Cea din urmă greşélă şi cel mai mare rĕu şi perdere n'a fost nicĭ pentru comunele şi deregătórele săsescĭ, că locuitorii lor românĭ codaşĭ şi toporaşĭ au putut sĕ ţină câte o văcuţă doue, orĭ o pĕreche de juncĭ în păşunea comunală, căcĭ prin aceea nutrindu-se şi ei mai bine, şaşii au căpĕtat braţe de muncă viguróse şi au avut până aci şi n'au motiv nicĭ aḑĭ de a se plânge de *socialism* şi *anarchism* din partea Românilor din satele lor şi din cele vecine.

(Va urma)

Pressa germană şi evenimentele din Balcanĭ.

Ḑiarele germane guvernamentale urméză campania lor contra pressei francese şi englese, pe care caută sĕ le facă responsabile de cele ce se petrec în Macedonia.

Ast-fel ḑiarul *„Post“* din Berlin cércă sĕ demonstreze, că pressa englesă lucréză împreună cu cea francesă, ca sĕ creeze o atmosferă îngrijotă cu privire la situaţiunea din Macedonia, în scop de a face sĕ isbucnéscă un rĕsboiŭ, care ar lăsa Marei-Britanii tótă libertatea de acţiune în Extremul-Orient. Pressa francesă, după „Die Post“, întrebuinţéză tóte mijlócele spre a provoca cu orĭ-ce preţ o disolvare a înţelegerei ce esistă între Rusia, Austria şi Germania în cestiunea Macedoniei.

„Kölnische Zeitung“ nu face ecou la acest roman diplomatic, dér trimite un avertisment sever Bulgariei... şi Elveţiei, pe care nimenĭ nu se aştepta s'o vaḑă amestecată în acéstă afacere. Étă nota ḑiarului renan:

„Nu mai încape nicĭ o îndoiélă, că dinamita care a servit de a face sĕ sară în aer podurile de cale ferată de lângă Mustafa-Paşa pe linia dintre Sofia şi Constantinopol, a ajuns în mâna bandelor revoluţionare, numai graţie Bulgariei.

„După tóte probabilităţile, distribuţia dinamitei la bandele bulgare se datoresce fostei administraţiunĭ a generalului Papricoff. Se póte fórte bine ca dinamita asta

---

în pămênt strĕin. In tóte cele 4 colţurĭ ale Europei am puté îngenunchia şi a ne ruga ca la morminte. Cemeteriile nóstre nu se chiamă numai Père-Lachaise, Montmartre, Montparnasse, ele pórtă numele tuturor învingerilor şi înfrângerilor nóstre.

Nu cred sĕ esiste un colţ de pămênt în lume, unde sĕ nu dórmă somnul de vecĭ vr'un fiu al Franţei rĕpus de mână duşmană, din China până în Mexico, de la câmpiile acoperite de zăpadă ale Rusiei până la deşerturile Egiptului.

Tóte sunt nisce cemeterii tăcute, părăsite, asupra cărora apasă greu pacea nesfîrşită a singurătăţii. Şi mai tóte necropolele acestea sunt situate la marginea vr'unui cătun, ale cărui zidurĭ ruinate până în ḑiua de astăḑĭ povestesc despre grozăveniile rĕsboiului. Waterloo nu era de cât o curte ţĕrănéscă, Magenta n'are nicĭ 50 de case.

Un vênt de ciumă a suflat peste aceste micĭ localităţĭ şi le-a otrăvit pentru tóte timpurile, şi de numele lor, care mai nainte avea un sunet inocent şi inofensiv astăḑĭ este lipit un miros de pulbere şi sânge, de care omenimea vecĭnic se va îngrozi. . . . .

. . . .

Privesc adêncit la o hartă a rĕsboiului. De-alungul Rinului urmez linia munţilor şi şesurile căutând sătuleţul, unde póte fi, la drépta orĭ la stânga rîului?

După aceea închiseiŭ ochii şi mĕ forţam a mi-l revoca în minte, vedeam verḑişul arborilor, care ascundea casele, ca o perdea; în préjma lui livada frumósă peste care sbóră rĕndunelele, ascultam cântecul femeilor şi ciripitul pasĕrilor.

Şi rĕsboiul va prostitui acest pămênt virgin şi ruşinea ce l'a ajuns, va fi vestită în tótă lumea.

Unde este acest sătuleţ?...

Este în Alsaţia şi se numesce Woerth.*)

*) Woerth. La 6 August 1870 Mac-Mahon a fost sdrobit aicĭ de către armata germană de sub comanda prinţului regal al Prusiei.

sĕ se fi împărțit în momentul chiar când s'au comis așa ḑisele „furturĭ de arme“ din arsenalele bulgărescĭ. Marile puterĭ vor veghia, probabil, ca aceste lucrurĭ sĕ nu se mai repete în Bulgaria. In ce privesce proveniența dinamitei, suntem convinșĭ, că guvernul elvețian va căuta pe cât posibil a opri traficul, care constitue o contravențiune la dreptul internațional“.

Esplicațiunea acestui apel adresat guvernului federal e póte acésta: Sunt în Elveția un numĕr de tinerĭ bulgarĭ, carĭ vin aci sĕ urmeze studiile lor superióre. Aceștĭ tinerĭ Bulgarĭ séu Macedonenĭ sunt fără îndoiélă animațĭ de sentimente patriotice și caută sĕ ajute, cum li-se pare lor, că e bine, pe frații lor de rassă, trimițĕndu-le subsidii și munițiunĭ. Acésta e singura conjectură ce se póte face cu privire la limbagiul ce ține bănuitórea „Frankfurter Zeitung“.

SCIRILE DILEI.

— 31 Martie v.

Arderea unui steag unguresc. Din incidentul „sĕrbătorii naționale“ de la 11 Aprilie, s'a arborat pe clădirea stațiunei căilor ferate din *Zapresicĭ* (Croația) un stindard național maghiar. Țĕranii croațĭ se uitau cu ochĭ rĕi la steag. O cétă din ei s'au dus la gară, au luat steagul de pe edificiu, l'au stropit cu petrol și i-au dat foc. Tot-odată au rupt tablele cu inscripții, au spart ferestrile și au devastat o parte a interiorului clădirei. Venind gendarmeria la fața locului, o ciocnire sângerósă avù loc între țeranĭ și gendarmĭ. — Semnele timpului!

Confiscarea unui călindar. In 8 Aprilie n. s'a presentat la „Tipografia“ din Sibiiu judele de instrucție Gödri, însoțit de subprocurorul Preineszberger și de asistență polițienéscă, și după presentarea unei decisiunĭ, judele Gödri a cerut estradarea *„Călindarului Poporului“* de pe anul 1903, pe motivul, că conține agitație în contra statului. Esemplarele nevĕndute au fost confiscate.

Procesul „Cărții de aur“ se va pertracta la Curie, în urma recursului de nulitate dat de d-l apĕrător Coriolan Brediceanu, în *30 Aprilie.* st. n.

Noul president al Bucovinei, prințul Conrad *Hohenlohe* este fiu al decedatului mareșal suprem al curții din Viena, prințul Constantin Hohenlohe. E născut la Viena în 1863. In 1888 a întrat ca practicant în concept la guvernul din Salzburg. In vara anului 1889 a devenit concepist la locotenența din Praga, de unde peste un an a fost mutat la prefectura din Smichow. In 1892, după-ce devenise vice-secretar al ministerului, fù trimes ca canducetor al prefecturei din Teplitz și peste puțin timp fù numit prefect. In acéstă funcție șĭ-a câștigat simpatia populației. In periodul de greve a mijlocit iscusit între antreprenorĭ și muncitorĭ. Când în 1899 distins fiind cu titlul de consilier de locotenență a fost chemat la ministeriul de interne, tótă populația districtului Teplit, ér mai ales muncitorii i-au făcut marĭ ovațiunĭ. In ministeriul de interne a lucrat în departamentul industriei și ca membru al consiliului pentru muncitorĭ. Din 1900 i s'a încredințat conducerea departamentuluĭ țĕrilor Stiria și Tirol. Prințul Hohenlohe este din 1888 căsĕtorit cu contesa Schönborn-Buchleim. Cum s'a mai împărtășit mama noului president este descendenta unei familii nobile din Basarabia. Prințul cunósce Bucovina din mai multe călĕtorii, ce le făcuse prin acele regiunĭ.

Consulul rusesc *Scerbina* din Mitrovița, asupra căruia un soldat turc de origine albanesă a pușcat cu ocasia atacului îndreptat contra Mitroviței, *a murit* Joi. — Din Constantinopol se anunță, că Pórta a comunicat ambasadei rusescĭ, că a judecat pe soldatul *Ibrahim*. Ambasada ruséscă a reînapoiat nota Pórtei cu observarea, că atentatorul sĕu trebue judecat la mórte, décă e vinovat, séu trebue achitat, décă e nevinovat. In Mitrovița au fost arestațĭ 8 mohamedanĭ, despre carĭ se pretinde, că au avut cunoscință prealabilă de atentat.

Esposiția internațională de costume. Secțiunea română a exposițiunei internaționale de costume istorice și contimporane, ce se ține acum în palatul imperial din Petersburg, a obținut medalia de aur. A. S. R. Principesa Maria a României a trimis la acéstă esposiție mai multe costume naționale bogat brodate.

Inițiativă vrednică de laudă. Fel de fel de proorocĭ mincinoșĭ s'au ivit în timpul din urmă printre poporul nostru. Unii rĕspândesc idei resvrătitóre ordinei sociale de pănă acuma, alții caută a clătina poporul în credința sa. Și unii și alții se adreséză în primul rĕnd celor sĕracĭ și năpăstuițĭ, pentru că ei bine sciu, că urechile și inimele lor sunt mai primitóre pentru idei nouĕ, pe carĭ acei proorocĭ mincinoșĭ sciu sĕ le presente în formă ademenitóre, aducĕtóre de ușurare și mângăiere. S'a început pe icĭ pe colo și reacțiunea sănĕtósă în potriva acestor buiguelĭ strĕine. Socialismul și nazarenismul au început sĕ fie combătute în mai tóte ḑiarele nóstre, ér acum cetim în „Rĕvasul“ din Clușiŭ, că acolo în postul acesta s'au îndrodus predicile la fie-care vecernie de Duminecă. Preoții gr. cat. din Clușiŭ au făcut acéstă inițiativă în vederea numĕrului mare de servitóre și servitorĭ românĭ, carĭ în mijlocul strĕinismului sunt lăsațĭ fără nicĭ o instrucție religiósă, espușĭ la multe primejdii. Servitórele și servitorii, fiind Duminecile după amiadĭ liberĭ, audind de predicele acestea se grăbiau sĕ vină la biserică și numĕrul lor crescea din Duminecă în Duminecă, până ce abia mai puteau încăpé în biserică.— Cu drept cuvĕnt putem ḑice decĭ, că inițiativa din Clușiŭ este vrednică de tótă lauda.

Regele Angliei la Paris. Regele Angliei va sta la Paris de la 1—4 Maiŭ; el va fi găzduit la ambasada englesă. — In Lisabona s'a constatat, că anarchiștii erau hotărîțĭ sĕ atenteze la viéța regelui Angliei. Un cunoscut anarchist frances a fost descoperit sub livreaua de servitor al regelui Alfons. El a fost imediat arestat și mĕsurĭ energice de supraveghere s'au luat, mai ales la representația de gală de la teatru.

Patriarchul și naționalitățile. Patriarchul ecumenic a făcut representațiunĭ contra nouei legĭ turcescĭ asupra registrelor stărei civile, pentru-că e în contradicere, în mai multe punte, cu privilegiile patriarchatului. Acesta reclamă cu deosebire restabilirea formei private a legii, adecă ca toțĭ acei carĭ profeséză religia creștină sĕ fie desemnațĭ ca „creștinĭ“, fără distincțiune de naționalitate, de vreme ce, în redacțiunea ei nouă, legea declară că de aci înainte matriculele de identitate vor trebui sĕ specifice, décă interesatul e grec, armean, român etc. O enciclică adresată episcopilor ortodocșĭ îi învită de a nu devia de la prescripțiunile patriarhatului.

Scirĭ locale.

Ședința festivă a societăților de lectură de la gimnasiul român și șcóla comercială superióră română gr. or. din localitate, a avut loc Duminecă în 12 Aprilie st. n. conform programului ce l'am publicat în numĕrul de Sâmbătă al „G. Tr.“ Cu acéstă ocasiune în aula gimnasiului s'a adunat un public distins, nu tocmai așa de numĕros însĕ, după cum am fi dorit. Ședința a fost deschisă de către d-l profesor Ioan *Pricu*, preș. societății de lectură de la scóla comercială, care în discursul sĕu a vorbit despre utilitatea societăților de lectură, relevând unele momente importante din sfera activității acestor societățĭ. Orchestra societăților, compusă din 13 membri, a esecutat sub conducerea măestrului lor d-l Ios. *Hahn* bucățile anunțate în program, secerând aplause, mai ales prin accentele cântecelor naționale. Duetul de vióre esecutat de G. *Preșmereanu* din cl. VIII și Oct. *Neagoș* cl. III comerc. a dat dovadă de un serios studiu. Corul elevilor, sub conducerea măestrului d-l profesor G. *Dima*, a esecutat cu precisiune admirabilă bucățile „Séra“ de Abt, „Ferarul“ de Zöllner și „Vivandiera“ de Flechtenmacher-Dima. Aplausele nu mai conteniau. Intr'o conferență scurtă, dér care a epuisat tóte momentele mai însemnate ale chestiunei, Gh. *Talescu* din cl. III comercială ne-a întreținut asupra temei „Libertatea individuală în viéța economică-socială a popórelor“, avĕnd ca motto cunoscutul dicton manchesterian: *„Laisser faire, laisser passer“*.

Am avut și douĕ declamațiunĭ, una seriósă (Lenora de Bürger în traducerea lui Iosif, declamată de Voicu *Nițescu* cl. VIII) și una comică (Jidanul în raiŭ, de Speranță, declamată de Vinc. *Dîmboiŭ* cl. III comerc.) Amĕndouĕ au fost ascultate cu multă atențiune și aplaudate.

In fine — last, not least — Horia *P. Petrescu* prin conferența sa „Eminescu în poesiile sale postume“ a dat o frumósă dovadă de studiu serios și chiar de independență în apreciare, analisând, — pe cât s'a putut în cadrul unei scurte conferențe — poesia lui Eminescu din punct de vedere al naționalismului, al prieteniei, al influenței lui Horaț asupra lui Eminescu și al elementului religios.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat de la *„Arieșana“* institut de credit și econ. în Turda *20 cor.* și de la d-l *Ioan N. Bidu*, comerciant în Brașov, întru amintirea de vecĭ a soției sale reposate Teodora Bidu *20 cor.* Priméscă marinimoșii donatorĭ cele mai căldurose mulțămite. — *Direct. școl. medii gr or. române.*

Agitatorii socialiștĭ din Brașov. cu tótă încuragiarea ce li-o dă fóia maghiară guvernamentală din localitate, au fost pedepsițĭ de către căpitanul poliției. Motivul pedepsirei este, că au tulburat pacea și bunele relații, ce esistau în acest oraș între patronĭ și lucrătorĭ, îndemnându-i pe aceștĭ din urmă la greve. Mai departe întrunirile anunțate de ei pe ḑilele de 29 și 30 Martie, deși au fost interdise, le-au ținut, ațîțând mulțimea compusă din vr'o 400 persóne la împotrivire și strigând polițiștilor, carĭ voiau sĕ esecute disolvarea: „Afară cu călăii și cu mișeii!“ Pentru tóte acestea Victor Knaller, Iosif Seemann, Carol Bartha, Al. Bugyi și Sigmund Kovacs au fost condamnațĭ la câte 15 ḑile arest și 200 cor. amendă, eventual în cas când nu s'ar puté încassa, încă 15 ḑile arest. — In motivarea decisiunei se spune, că toțĭ aceștĭ individĭ sunt agitatorĭ notoricĭ, despre carĭ nu se póte ḑice că luptă pentru doctrinele socialiste, ci din interes și vanitate trag pe sfóră pe lucrătorii de bună credință.

Inconvenientul calendarului gregorian. Sub titlul: „Când ar trebui sĕ serbăm ĕst-timp Dumineca Paștilor?“ organul cercurilor catolice „Tiszántul“ din Oradea-mare scrie următórele:

Hotărîrile primului sinod de la Nicea relative la serbările Paștilor cuprind următórele: *a*) Intâia ḑi de Paștĭ cade totdéuna pe ḑi de Duminecă. *b*) Paștile cad în prima Duminecă după luna plină de după equinocțiul de primăvară. *c*) A se ține Pastile de odată cu ale Evreilor nu este permis. Acest ultim punct se observă așa, că décă luna plină cade pe Duminecă, Paștile se serbéză peste o sĕptĕmână.

Ce se întâmplă la 1903? Luna plină se ivesce la 12 Aprilie ora 1·18 min. dupa miedul nopții, ér Paștile sunt puse pe aceeașĭ ḑi. Paștile evreescĭ cad în totdéună pe ḑiua cu lună plină, căcĭ prima ḑi a Nisamului, ca a tuturor lunilor, cade pe lună nouĕ, ér 15 cade pe lună plină. Așa că în anul acesta avem Paștile de odată cu Evreii.

Din ce causă? După calendarul bisericesc epacta e o cifră romană, care póte sĕ se întindă de la I—XXX (cea din urmă se însemnéză cu stea), și acest semn se schimbă în fie-care an, dér e stabil pentru decursul unui an. Ḑiua lângă care e pusă acéstă cifră, este, în care ḑi e lună nouă.

Dér fiind-că la calendarul bisericesc nu se póte ține socotélă de deosebirile de minute ale calendarului astronomic, s'a luat un termin mediu, după care distanța de la o lună nouă la alta este de $29\frac{1}{2}$ ḑile (exact 29 ḑile 12 óre 44 m. 29 s.) Acésta este causa pentru care e deosebire între timpul real și socotéla timpului. Așa este și în anul acesta. Căcĭ décă ne-am ține strict de regulă, ar trebui sĕ fie Dumineca Paștilor la 19 Aprilie; după-cum biserica orientală de fapt atuncĭ o și ține.

Deosebirile în durata schimbării de lună provin de acolo, că nicĭ pămĕntul, nicĭ luna nu se învîrtesc în formă de cerc exact, ci cu cotitură și cu altă viteză în apropierea decât în depărtarea de la sóre și de la pămĕnt.

Paștile din anul acesta ale bisericei latine, decĭ, nu congruéză cu situația faptică astronomică, pentru-că le ținem nu după luna plină, ci în ḑiua de lună plină, ceea-ce este contrar decisiunilor Sinodului din Nicea.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 13 Aprilie. Din sorginte turcéscă se anunță, că o bandă de 100 ómenĭ a trecut granița bulgară luându-șĭ direcția spre sandjacul Seress.

— Sultanul a primit, după Selamlic, pe br. Wangheim, consilier de ambasadă german, pe ministrul plenipotențiar român Lahovari, pe agentul diplomatic bulgar Geșov și pe secretarul de ambasadă grecéscă Pottin.

— Albanesii dușmanĭ reformelor amenință, că vor trece la creștinism, décă Turcia va esecuta reformele.

Diverse.

O casă de aur. Guvernul din Colorado (Statele unite) a manifestat, pare-se, intențiunea de a face sĕ se construéscă pe cheltuelile lui o casă de aur la esposiția universală ce se va ține în 1904, la Saint Louis. Se mai ḑice, că departamentul tesaurului din Washington s'a declarat dispus a înlesni acest proiect, împrumutând administrațiunei din Colorado bare de aur de o valóre totală de cincĭ ḑeci de milióne de francĭ, cu o greutate de 18·000 de chilograme. Casa se va clădi după modelul unuia din cele mai marĭ monumente publice ale Statelor Unite. Ea se va compune din bucățĭ de aur de diferite dimensiunĭ, de la acea a unui domino până la acea a unei cărămizĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela vice-comitele comitatului Braşov.

Nr. 2927—1903.

Concurs.

Pentru postul de espeditor devenit vacant la magistratul oraşului Brassó, precum şi pentru posturile jos însinuate, carĭ prin ocuparea postului sus numit vor putea deveni vacante, deschid concurs.

Emolumentele statorite pe basa statutului acum valabil, sunt următórele:

a) Espeditor: 1600 coróne salariŭ fundamental, 3^0 cor. relut de cuartir şi 5 quinquenale.

b) Oficial al oficiului de dare: 1400 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir şi 5 quinquen.

c) Primul oficial de contabilitate: 1500 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir şi 5 quinquenale.

d) Al doilea oficial de contabilitate: 14)0 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir şi 5 quinquenale.

e) Al treilea oficial de contabilitate: 1200 cor. salariŭ fundamental, 300 cor. relut de cuartir şi 5 quinquenale.

f) Cancelist: 1000 cor. salar fundamental 200 cor. relut de cuartir şi 5 quinquenale.

Toţĭ aceea, carĭ doresc a concura la posturile sus numite au a-şĭ documenta cu testimonii: etatea, purtarea morală, qualificaţiunea, funcţiunile ocupate de până acum, capacitatea lor phisică şi spirituală şi cunoscinţa limbei maghiare, germane şi române; competenţii pentru posturile de oficial şi cancelist, la oficiul de dare. pe lângă cerinţele sus numite mai au a şĭ documenta şi praxa în branşa matematică.

Oficenţiĭ de present aplicaţĭ în serviciul oraşului n'au lipsă a-şĭ documenta acésta cerinţe. — Tot-odată aduc la cunoscinţă publică, că atât oficialii de contabilitate şi a oficiului de dare, cât şi cancelistii sunt datorĭ a depune o cauţiune în mărimea salariului anual.

Petiţiile sunt a se aşterne subscrisului, *până în 1 Maiŭ a. c. la 11 óre a. m.* cu atât mai vêrtos, pentru că petiţiile întrate după espirarea acestui termin, nu se vor lua în considerare.

Brassó, în 7 Aprilie 1903.

Dr. Jekel m. p.
vice-comite.

1—2.(927).

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 2927—1903.

Pályázati hirdetmény.

Brassó városi tanácsnál üresedésbe jött kiadói, valamint ez állás betöltése folytán netalán megüresedhető alábbi állásokra pályázatott nyitok.

A jelenleg érvényben álló szabályrendelettel megállapitott illetmények következők:

a) Kiadói: 1600 kor. alapfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpotlék.

b) *Adóhivatali adótiszt*: 1400 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

c) *Első számvevőségi irodatiszt*: 1500 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

d) *Második számvevőségi irodatiszt*: 1400 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves korpótlék.

e) *Harmadik számvevőségi irodatiszt*: 1200 kor. törzsfizetés, 300 kor. lakpénz és 5 ötöd éves pótlék.

f) *Irnokoknál*: 1000 kor. törzsfizetés, 200 kor. lakpénz és 5 ötöd éves pótlék.

Mindazok, a kik ezen állások bármelyikére pályáznak, kötelesek igazolni megfelelő bizonyitványnyal életkorukat, fedhetetlen jellemüket, iskolai képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, phizicai és szellemi képességüket, a magyar, német- és román nyelvnek ismeretét, ugy az irodatiszti, valamint az adóhivatali irnoki állásra pályazók, még kötelesek igazolni számtani miveletekben való jártasságukat. A városnál jelenleg alkalmazásba álló hivatalnokok ennek igazolása alól felmentetnek. Továbbá közhirré teszem, hogy a számvevőségi és adóhivatali irodatisztnek, valamint az adóhivatali irnokoknak egy évi fizetésével felérő biztositékot kell letenni.

Pályázati kérvények *1903 május hó 1-én d. e 11 óráig*, nálam, annál is inkább benyujtandók, mert a határidőn tul beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Brassó, 1903. évi április hó 7.

Dr. Jekel Frigyes
alispán.

1—2.(927)

ROMÂNIA
Primăria comunei Constanţa.

PUBLICAŢIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a **alimentăriĭ** oraşuluĭ Constanţa **cu apă** fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul Nr. 37—903, şi de D-l Ministru de Interne prin ordinele Nr. 2534 şi 3556—903, se publică spre cunoscinţa generală că: pentru darea aceste concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ţiné, conform decisiuneĭ Consiliuluĭ Comunal din şedinţa de la 26 Februarie a. c. licitaţiune în localul acesteĭ Primăriĭ, strada Carol I, Nr. 48, în ḑiua de **Lunĭ in 28 Aprilie** (**II Maiŭ**) a. c. órele 3 p. m. precis.

Licitaţiunea se va ţiné cu oferte sigilate şi în conformitate cu dispoziţiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităţeĭ Generale a Statuluĭ. — Supra oferte nu se primesc.

Concurenţiĭ, spre a fi admişĭ la licitaţiune, vor depune la Cassa de Depunerĭ şi Consemnaţiunĭ, saŭ la orĭ-ce altă Administraţiune financiară, o garanţie în numĕrar saŭ în efecte publice garantate de Stat în sumă de **(40,000) patru-ḑecĭ miĭ lei,** presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenţiĭ maĭ sunt datorĭ sĕ presinte Primărieĭ certificate legalisate în regulă, emanând de la autorităţile competinte din ţara de origine, iar Societăţile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente şi de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestuĭ caet de sarcinĭ.

Concurenţiĭ fără referinţe serióse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse saŭ vor parveni la Primăria Constanţa cel maĭ târḑiu la data şi óra fixată maĭ sus şi vor fi adresate:

Domnului Primar al oraşului Constanţa
la Constanţa
(România)

cele vor purta menţiunea:

„Ofertă pentru concesiunea alimentăreĭ cu apă potabilă a oraşuluĭ Constanţa."

Ofertele primite la Primărie după óra şi ḑiua licitaţieĭ, şi cele care nu vor fi însoţite de recepisa constatatóre de depunerea garanţieĭ, vor fi considerate ca nule şi neavenite.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primărieĭ oraşuluĭ Constanţa în tóte ḑilele de lucru de la órele 8—12 a. m. şi de la órele 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10344.—1903 Februarie 27 2—5.(907).

Anunţ de licitaţie.

În 27 şi 28 Aprilie st. n. se va **vinde** cu licitaţie **în localul casei de Zăloge** dela órele 8—11 a. m. şi 2—4 óre p. m. obiectele amanetato în luna lui Februarie şi Martie 1902 până inclusive cu Nr. 5067—1902, a căror termin au espirat şi nu s'au rescumpĕrat.

Obiectele care se vor vinde sunt **giuvaericale, ciasornice d'aur şi argint** şi alte scule de aramă **cioae, cositor, flanele, haine** băr, bătescĭ, femeescĭ, **cisme, ghete** ş. a. Vênḑarea se face cu banĭ gata.

Rĕscumpĕrarea séu înoirea amanetelor se póte face numai cu o ḑi înainte de licitaţie.

In ḑiua vênḑăriĭ cu licitaţie nu se permite nicĭ într'un chip.

Brassó, 2 Aprilie 1903.

Oficiul casei de amanete din Braşov.

(3—3).

Cursul losurilor private

din 9 Aprilie 1903.

	cump.	vinde
Basilica	19 10	20 10
Credit	434.—	438 —
Clary 40 fl. m.	170.—	179 —
Navig. pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	84.25	88 25
Krakau	75.50	77.50
Laibach	70 —	75.—
Buda	180.—	185.—
Palffy	176 —	180.—
Crucea roşie austriacă	55.—	56 —
„ „ ung.	27 —	27 —
„ „ ital.	—.—	—.—
Rudolf	70 —	74.—
Salm	236.—	243.—
Salzburg	75.—	79.—
St. Genois	260 —	310.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine $4^1/_2$% 100 m. c.	442 —	446 —
„ 4% 50	46.—	49 50
Waldstein	69.—	74
„ de 10 francĭ	83 —	86 20
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.